

Nyhetsbrev 2024 06

Prosjektstilling ved Frivillige tiltak – deltid

Det er ledig prosjektstilling i silosaftprosjekt for kartlegging av lagringsforhold for surfôr i dei 8 jærkommunane. Deltidsstilling i 40-70%, inntil 1 år. Kontorplassering på rådhuset i Time, eller etter nærmere avtale. Søknadsfrist 01.07.2024. Les [mer](#).

Vassdragene er i bedring

Etter mange tiår med arbeid for å bedre vannkvaliteten på Jæren, viser flere av vassdragene nå en sakte forbedring. Da skal alle ha et klapp på skulderen. Men målet er ikke nådd, og det er enda arbeid igjen.

Åge Molversmyr, seniorforsker i Norce, er ute hver måned fra april til oktober og tar prøver av innsjøer og elver.

Håelva var for første gang i fjor målt til verdier "i god tilstand"! Prøvetakningene viser fremdeles stødig nedgang i fosforverdiene målt i elva.

Målet er "god" eller "svært god økologisk tilstand" i alle vassdrag. Selv om mange trender viser bedring, er det fremdeles mye arbeid igjen. Men mange tiltak små, gir virkelig en renere å.

Vassdragstiltakene holder frem

Denne sommeren vil vi fortsette med tiltak i Tverråna og sidebekker. Det er et samarbeidsprosjekt mellom Time og Hå. Arbeidet vil være erosjonssikring, uttak av sedimenterte masser og harving av bunn for å få frem gytegrus, utlegging av gytegrus og tillaging av gyteplasser. Tverråna og sidebekkene er vassdrag med potensiale for mye fisk.

Til Varhaugselvene fikk vi ikke så mye midler, men vi har engasjert Natureco til å fjerne kjempespringfrø – en ugrasart som kan spre seg mye. Vi har håp om å komme i gang med det øvrige arbeidet i 2025.

Tomt for midlar til grøfting no, men send inn søknad

Det er diverre tomt for tilskotsmidlar til grøfting no. Me håpar at Rogaland vil få meir midlar i løpet av hausten, og at det kan verte omfordelt midlar frå kommunar som ikkje har brukt opp sin del. Difor tenker me at det vil vera lurt å sende inn søknader om tilskot dersom du planlegg å grøfte til haust/vinter/vår. Så vil me behandle søknadane når me får midlar igjen. Dersom grøftearbeidet krev godkjenning av inngrep i vassdrag for utløp av grøftene, kan me få sendt denne av garde til Statsforvalteren eller fylkeskommunen, slik at me har denne klar ved behandling av søknaden. Tilskot er kr. 4.000 kr./daa, eller kr. 61 pr. meter grøft (maks kr. 4.000 pr. daa). Les meir og [søk her](#) eller snakk med Alf Henning Haukeland. Les [faghefte om drenering – teori og praksis](#)
Trenng du gamle grøftekart, så kan du finne dem på [weblager.no](#). Sjå forrige skriv for veiledning.

Konsekvenser for endring av spredearealskrav i Hå kommune

Statsforvalteren i Rogaland har utviklet en kalkulator for å se på hvordan spredearealskravet slår ut under de skjerpede krav som vil komme. For Hå kommune har vi sett at med dagens dyretall får vi en totalmengde på ca. 380.000 kg P (fosfor), jf. tabell 1.

Vi kan normalt gjøre fratrekk for gjødsel som blir lagt på utmark fra beitedyr (sau og storfe) i beitesesongen. Dette er vurdert til ca. 15.000 kg P.

Tabell 1. Antall dyr og kg P.

Dyreslag	Antall dyr	Kg P
Melkekyr	8.510	127.650
Ammekyr	1.837	14.696
Ungdyr	20.070	100.350
Søyer	12.515	25.030
Avlspurker	2.517	15.102
Slaktegris	81.598	30.191
Verpe- og rugehøns	79.763	9.572
Slaktekylling	5.941.199	51.094
Diverse dyreslag		6.689
Sum fosfor		380.374

I Hå kommune har vi 88.000 daa fulldyrka jord og 8.700 daa godkjent spredeareal på beite. Med uendret dyretall i forhold til nivå for 2023, gir det følgende krav til bortskaffing av fosfor, se tabell 2.

Tabell 2. Konsekvenser av ny gjødselbruksforskrift:

Kg P/daa	Må bortskaffes kg P	Tilsvarende behov for daa spredeareal
3,5	26.326	7.521
3,1	61.487	19.834
3,0	70.277	23.425
2,7	96.646	35.795

Bakgrunnstallene er hentet fra PT-søknad 2023 samt temakart spredeareal og en skjønnsmessig vurdering for fratrekk for gjødsel for dyr på beite i utmark.

I dag blir det allerede bortskaffet gjødsel tilsvarende ca 8.000 daa. Dersom alle skal tilpasse seg til 2,7 kg P pr. daa, som er lite sannsynlig, vil det fremover måtte finnes gradvis fra 12.000 daa til 28.000 daa spredeareal ekstra, dersom dyretallet er uendret.

Dersom en skal tilpasse seg med å justere dyretallet ned, så kan en lese ut fra tabell 1 at å redusere fosforproduksjonen med 97.000 kg P vil tilsvare eksempelvis alle ungdyr, eller til sammen alle slaktegris, kyllinger og verpehøns i kommunen. Dette vil med andre ord ha svært dramatiske følger for husdyrproduksjonen i kommunen.

Tilpasning med balansert gjødsel eller bortskaffing ved hjelp av biogass og gjødselfabrikk vil kunne bidra til at en kan opprettholde produksjonen og er derfor en svært viktig tilpasning for kommunen.

